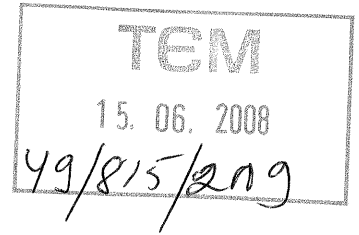

LAPIN PELASTUSLAITOS
REGIONAL RESCUE SERVICES OF LAPLAND
10.6.2009

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 15.4.2009; diaarinumero 49/815/2009

**LAUSUNTO FENNOVOIMA OY:N YDINVOIMALAITOSHANKETTA KOSKEVASTA
PERIAATEPÄÄTÖSHAKEMUKSESTA**

1. Johdanto

Fennovoima Oy on jättänyt valtioneuvostolle hakemuksen ydinenergialain (990/1987) 11§:n tarkoittamaksi ydinvoimalaitoksen rakentamista koskevaksi valtioneuvoston päätökseksi. Hakemuksessa on kolme vaihtoehtoista sijoituspaikkaa, joista yhtenä on Simon Karsikkoniemi.

Lapin pelastuslaitos on tarkastellut hakemusta omaan toimintaympäristöön liittyen ja pelastustoimen näkökulmasta. Lausunnossa esitetyt asiat liittyvät siihen, että sijoituspaikkakuntana on Simon Karsikkoniemi.

Pelastuslaitoksen kannalta keskeisiä arvioitavia seikkoja ovat:

- miten suunniteltu hanke täyttää erityisesti Säteilyturvakeskuksen antaman ohjeen ydinvoimalaitoksen sijaintipaikkaa koskevista vaatimuksista (YVL 1.10 11.7.2000) Lapin pelastuslaitoksen näkökulmasta
- kuinka mahdollisessa onnettomuustilanteessa väestön varoittaminen ja evakuointi ja muut suojelutoimenpiteet väestölle on järjestettävissä
- miten hakemuksessa on huomioitu pelastustoiminnan toimintaedellytykset ja miten niitä tulisi parantaa

1.1. Ydinvoimalaitoksen sijoittuminen asutukseen nähden

Suunnitellun laitoksen suojavyöhykkeellä (5 km) asuu vakituisesti n. 1250 asukasta, jotka ovat sijoittuneet lähinnä suunnitellun laitosalueen pohjois- ja koillissectoreille. Pelastuslaitos on saanut paikkatietojärjestelmään pohjautuvat asukastiedot koskien sekä suojavyöhykettä että sitä ympäröiviä alueita (liite 1).

Viiden kilometrin suojavyöhykkeen raja halkaisee Kemissä Rytikarin ja Hepolan sekä Simossa Maksniemen kylän asuintaajamat. Tästä johtuen pelastuslaitos on esittänyt lausuntoon mm. valmisteilla oleviin kaavoihin, että ko. alueet sijoitetaan kokonaisuudessaan suojavyöhykkeen sisään. Tällöin suojavyöhykkeen, käytännössä n. 6 km, kokonaisväkimääräksi muodostuisi n. 3000 asukasta. Maakuntakaavan luonnosehdotuksessa (8.6.2009) suojavyöhyke on muodostettu juuri näin. Lisäksi suojavyöhykkeellä sijaitsee noin 160 vapaa-ajan asuntoa, joiden käyttöaste on kaupunkitaajamien läheisyyden vuoksi korkea, usein ym-

LAPIN PELASTUSLAITOS
REGIONAL RESCUE SERVICES OF LAPLAND
10.6.2009

päri vuotinen. Noin 40-50 vapaa-ajan asuntoa sijaitsee Karsikon lähisaarissa. Varautumisalueen (20 km) väestö jakautuu seuraavasti (liite 1 ja 2):

- 7 kilometrin säteellä voimalasta asuu n. 3400 asukasta ja alueelle sijoittuu Veitsiluodon tehdasalue, jossa yhteensä n. 1300 työpaikkaa (suuri osa vuorotyössä)
- 9 kilometrin säteellä asuu 3530 asukasta ja alueelle sijoittuu Ajoksen satama- ja öljyterminaali-alue, jossa n. 330 työpaikkaa (suuri osa vuorotyössä)
- 10 kilometrin säteellä asuu n. 4600 asukasta
- 15 kilometrin säteellä asuu n. 21 850 asukasta ja alueelle sijoittuu mm. Keminkeskusta-alue, sairaala, hoitolaitoksia, kouluja, päiväkotia
- 20 kilometrin säteellä (varautumisalue) asuu n. 32 000 asukasta

Simon Karsikko ei täytä vakinaisen asukasmäärän suhteen Säteilyturvakeskuksen ohjeen ydinvoimalaitoksen sijaintipaikkaa koskevaa vaatimusta suojavyöhykkeen rajaustavasta riippumatta. Hakemuksessa poiketaan näiltä osin YVL -ohjeen sijoituspaikkaa koskevista vaatimuksista. Sen vuoksi on esitettävä tarkentavia, muutoin hyväksyttäviä ratkaisuja, joilla saavutetaan YVL -ohjeen turvallisuustaso.

1.2. Ydinvoimalaonnettomuuden vaikutukset lähialueella

YVA:ssa sekä periaatepäätöshakemuksen lisäselvityksissä on esitetty erilaisia vaihtoehtoisia laskelmia, joissa kuvataan vakavan onnettomuuden (INES 6) vaikutuksia lähialueella. Vaikutukset kohdistuvat lähinnä laitosalueelle ja suojavyöhykkeelle, mutta suojelutoimenpiteisiin on varauduttava myös erityisesti varautumisalueella.

Säteilyturvakeskuksella on onnettomuustilanteessa valmius laatia ennusteita onnettomuuden vaikutuksista ja tehdä suosituksia tarvittavista toimenpiteistä. Ennusteiden laskelmissa on mukana useita eri muuttujia. Evakuoimis- ja suojauspäätöksissä pelastusviranomaisen toimii etupainotteisesti ja varautuu myös suosituksia laajempiin suojaus- ja pelastustoimenpiteisiin.

1.3. Rakennusten antama suoja säteilytilanteessa

Vakavan ydinvoimalaonnettomuuden todennäköisyys on erittäin pieni. Ydinenergialain 7 d § edellyttää, että ydinvoimalaitoksen suunnittelussa on varauduttava käyttöhäiriöiden ja onnettomuuksien mahdollisuuteen. Lisäksi YVL ohjeessa 1.10 todetaan, että ”Ydinvoimalaitoksen ympäristössä on kuitenkin varauduttava alueiden käyttöä ja väestön suojelua koskevin suunnitelmin myös vakavan onnettomuuden mahdollisuuteen. Tämä merkitsee mm. sitä, että ydinvoimalaitoksen lähiympäristössä ei saa olla laitoksia tai asutuskeskuksia, joissa olisi vaikea toimeenpanna tarpeellisia suojaustoimenpiteitä, kuten suojautumista sisätiloihin tai suojaväistöä alueelta.”

Suojauminen sisätiloihin on ensisijainen toimenpide, mutta evakuointi toteutetaan kuitenkin ydinvoimalaitoksen suojavyöhykkeellä aina, jos on olemassa uhka merkittäville päästöille ympäristöön. Epäsuotuisissa olosuhteissa (mm. sateinen sää) evakuoiminen on tarpeen laskeumasektorilla n. 10 km etäisyydelle asti, mutta siihen tulee varautua koko varautumisalueella (20 km). Varautumisalueella, suojavyöhykkeen ulkopuolella, ensisijainen suojauskeino on sisälle suojauminen. Jos aikaa on riittävästi, evakuointi toteutetaan tarvittaessa ennen radioaktiivisen pilven saapumista alueelle. Jos aikaa ei ole, suojaudutaan sisätiloihin, ja evakuointi toteutetaan vasta, vasta kun pilvi on ohittanut alueen.

LAPIN PELASTUSLAITOS
REGIONAL RESCUE SERVICES OF LAPLAND
10.6.2009

Varsinaisia väestönsuojia lukuun ottamatta asuinalueella paras suoja saadaan kerrostalojen sisemmissä osissa ja kellareissa. Heikoin suojaustaso on vaatimattomissa lomamökeissä.

Suunnitellun voimalan suojavyöhykkeellä Rytikari on kerrostalovaltainen alue. Hepolassa sijaitsee rivi- sekä omakotitaloja. Maksniemeen on sijoittunut lähinnä omakotiasutusta. Kemin Keskusta-alue on kerrostalovaltaista aluetta ja laitakaupungit rivitalo- ja omakotivaltaisia asuinalueita. Asuintaajamissa on paljon kerrostaloalueita. Pelastussuunnitelmia laadittaessa ja evakuointipäätöstä tehtäessä voidaan huomioida myös laskeuma-alueen rakennuskanta. Myös olemassa olevien väestönsuojien kunto ja nopea käyttöönottomahdollisuus on varmistettava.

1.4. Hälytysjärjestelmät

Pelastustoimen palvelutaso on määritelty alueen nykyisten riskien ja uhkakuvien mukaan. Tämän hetkinen palvelutaso ei tietysti vastaa mahdollisia tulevia riskejä eikä nykyinen väestönhälytysjärjestelmä tavoita alueen kaikkia asukkaita luotettavasti.

Ajoksen satama-alueelle on jo vireillä suurtehohälyttimen hankinta lähivuosille. Hälytinjärjestelmää on tarkoitus täydentää myös Keminmaassa ja Torniossa.

Pelastuslaitoksen käsityksen mukaan evakuoitumismääräyksen ja -ohjeiden välitys asukkaille voi onnistua tehokkaasti erityisesti asutustaajamissa ja tiheästi asutuissa omakotiyhteisöissä. Haasteellisinta on saada tieto uhkaavasta vaarasta luotettavasti vapaa-ajan asuntojen asukkaille ja käyttäjille erityisesti saarissa.

Evakuoinnin toteutuksen ja seurannan kannalta suurimpana ongelmana on harvaan asutut alueet ja vapaa-ajan asukkaat erityisesti siltä osin, kun asukkaiden evakuoitumisesta ei saada varmuutta. Pelastuslaitoksella ja yhteistyöviranomaisilla ei ole kaikissa olosuhteissa resursseja huolehtia rakennuskohtaisesta tiedottamisesta ja evakuoinnista.

Perinteisten hälytysjärjestelmien tueksi erityisesti suojavyöhykkeellä tulisi ottaa käyttöön nykytekniikan uusia sovellutuksia. Hälytyksen perillemenon varmistamiseksi tulisi ottaa käyttöön erityisesti hajallaan olevan asutuksen sekä vapaa-ajan asutuksen käyttöön asuntokohtaisia hälyttimiä. Hälytystiedon vastaanoton varmistaminen ja mahdollisen evakuoitumiskäskyn toteutuminen on evakuoitumisen seurannan kannalta avainasioita. Siksi järjestelmän tulisi olla kaksisuuntainen ja seurannan kannalta automaattinen. Vastaavia sovelluksia on jo käytössä muissa tarkoituksissa ja kustannuksiltaan ne eivät ole kokonaiskustannuksiin nähden kohtuuttomia.

Nykyisessä mediayhteiskunnassa onnettomuustieto saavuttaa hyvin nopeasti myös ne, jotka vakituisesti asuvat tai viettävät vapaa-aikaa loma-asunnoissa arvioidulla laskeuma-alueella, mutta onnettomuuden tapahtumishetkellä ovat mahdollisen vaara-alueen ulkopuolella. Turhine tarkastuksineen nämä ovat paljon resursseja sitovia kohteita evakuoinnin kannalta. Myös tätä väestöä varten tulee olla käytettävissä järjestelmä, jossa asukkaat voivat ilmoittautua evakuoinnin seurantaan suorittavaan johtamisjärjestelmään.

1.5. Omatoiminen suojele voimalaitoksen ympäristössä

Pelastuslaitoksella tulee olla kattavasti käytettävissään väestön varoittamiseen toimivat hälytysjärjestelmät. Näiden lisäksi on otettava käyttöön lähinnä poikkeusolojen väestönsuojelujärjestelyjä varten suunniteltuja järjestelmiä. Alueen suojelelohkojako tarkistetaan huomioiden alueen tulevat riski- ja vaaratekijät.

LAPIN PELASTUSLAITOS
REGIONAL RESCUE SERVICES OF LAPLAND
10.6.2009

Erityisesti tulee tarkastella alueen asutuksen ryhmittämistä tarkoituksenmukaisiin suoje-lyksikköihin, jotka voivat toimia omatoimisen suojelun perusyksikköinä. Suojeluyksiköissä olisi mahdollista tehokkaasti varmistaa tiiviissä asuinyhteisöissä hälytyksen ja suoja-utusohjeiden perillemeno jokaiselle alueen asukkaalle. Samoin suoje-lyksikön alueella voi- daan onnettomuustilanteessa avustaa omatoimista evakuoitumista mm. kuljetusten suhteen. Myös evakuoinnin onnistumisen seuranta ja yhteistyö viranomaisiin helpottuisi keskitetyn järjestelmän avulla.

Suojeluyksiköiden hyödyntäminen edellyttäisi hyvää suunnittelua, avainhenkilöiden koulu- tusta ja valistusta sekä jatkuvaa, vuosittaista suunnitelmien päivitystä. Myös toiminnan har- joittelu olisi riittävin väliajoin tarpeen.

1.6. Evakuointi

Suojavyöhykkeen evakuoinnin suunnittelussa voidaan lähteä arviosta, että 70 -80 % asuk- kaista pystyy evakuoitumaan omatoimisesti omilla ajoneuvoillaan. Noin 20-30 % väestöstä tarvitsee järjestetyn kuljetuksen. Pelastussuunnittelussa tulee varautua myös tätä suurem- paan evakuoitavien määrään, ehkä 30-40 % evakuoimiseen viranomaisten toimin.

Esitettyjen selvitysten perusteella pelastuslaitos ei pidä 5 km suojavyöhykkeen rajaa ”tur- va-aitana”, vaan tarkastelee rajaa ohjeellisena rajana maankäytön suunnittelulle. Pelastus- toimien ja evakuointien kannalta asukasmääriä ja lähialueen muita merkittäviä toimintoja tulee arvioida laajemmin myös suojavyöhykkeen ulkopuolella erityisesti varautumisalueel- la.

Valmiussuunnittelussa tulee huomioida kokonaisuudessaan erityisesti Hepolan, Rytikarin ja Maksniemen asutusalueet sekä tehostetusti Ajoksen asutusalueet sekä Stora Enson teh- dasalue ja Ajoksen satama- ja öljyterminaalialue.

Nykyaikaisen voimalan onnettomuuden vaatiman evakuoinnin suunnittelussa voidaan ajal- lisen kehityssuunnitelmien arvioida siten, että onnettomuuden päästövaikutukset alkavat n. 6 tun- nin kuluttua onnettomuustapahtuman käynnistymisestä (STUK). Tällöin onnettomuus ke- hittyy poikkeuksellisen epäedullisesti ja päällekkäiset turvajärjestelmät eivät jostain syystä toimi. Todennäköisempää on, että aikaa pelastustoimille on 1 vrk.

Väestön evakuoinnin suunnittelussa on huomioitava erityisesti ne asukkaat, joilla ei ole mahdollisuutta omatoimisesti siirtyä laskeuma-alueelta. Hepola-Rytikari -alueella asuu n. 300 yli 65 -vuotiasta henkilöä, joista kotipalvelun asiakkaina on n. 20 asukasta. Hepolassa ja Maksniemessä molemmissa sijaitsee sekä koulu että päiväkotit. Näiden evakuoiminen ei sinällään ole erityisen ongelmallista. Evakuoitumisen seurannan kannalta tehtävä on haas- teellinen, koska oletettavasti vanhemmat pyrkivät noutamaan lapset perheen omiin ajoneu- voihin.

Kuntien evakuointisuunnitelmissa on yleisellä tasolla kuvattu evakuointiin liittyvät tarvit- tavat toimenpiteet ja vastuut erilaisissa normaaliajan onnettomuuksissa ja poikkeusolojen tilanteissa sekä alustava sijoitussuunnitelma vastaanotettavalle väestölle. Suunnitelmat ei- vät anna vielä täysin valmiuksia suurten henkilömäärien laajoihin ja lyhyellä aikavälillä to- teutettaviin evakuointeihin.

LAPIN PELASTUSLAITOS
REGIONAL RESCUE SERVICES OF LAPLAND
10.6.2009

Evakuoinnin onnistumiseen vaikuttaa olennaisesti käytettävissä oleva aika ja eri aikatekijät muutoinkin. YVA- selvityksessä ja sen lisäselvityksissä onnettomuuden vaikutusten arvioimiseksi on tarkasteltu tilannetta, jossa päästö ympäristöön nopeimmillaan alkaa kuusi tuntia onnettomuuden alkamisen jälkeen ja kestää yhden tunnin.

Hälytysjärjestelmien tehokkuus ja kattavuus sekä viranomaistiedotus vaikuttavat olennaisesti evakuoinnin käynnistymiseen ja onnistumiseen. Käytettävissä oleva evakuointiaika vaikuttaa olennaisesti evakuoinnin toteutukseen. Tämä on riippuvainen mm. onnettomuustyyppistä ja sen kehittymisennusteesta, vallitsevista tuuli- ja sääolosuhteista ja niiden ennustettavissa olevista muutoksista. Erityisesti paikallissään ennustettavuudella sateiden suhteen on keskeinen merkitys evakuoitavien alueiden valinnassa. Paikallissääennusteiden luotettavuus sadesäällä ja asiantuntijoiden toimenpidesuosituksen virhemarginaalien huomioiminen vaatii pelastustyönjohtajalta evakuointitilanteessa etupainotteista toimintaa sekä varmuusmarginaalien käyttöä, mikä voi lisätä evakuoitavien alueiden määrää.

Suunnitellulle alueelle on toteutumassa kaksi toisistaan riippumatonta tieyhteyttä. Tämä mahdollistaa sen, että pelastustoiminnan ja evakuoinnin vaatima toiminta voidaan turvata paremmin huomioiden vallitsevat tuuliolosuhteet sekä mahdolliset rajoitukset tiestön käytössä.

Suojavyöhykkeen liikennemääräksi evakuointitilanteessa on arvioitu n. 1000 henkilöautoa. Lisäksi tiestöä käyttävät evakuointiin tarvittavat kuljetusajoneuvot, voimalaitoksen henkilöstö sekä pelastuslaitoksen ja yhteistyöviranomaisten ajoneuvot. Evakuointisuunnittelussa voidaan hyödyntää valmistuvaa E4-tien perusrakennusta, mikä auttaa poispäin suuntautuvaa liikennevirtojen sujuvaa hallintaa. Hätätilanteessa liikennettä voidaan ohjata erityisin järjestelyin myös Veitsiluodon tehtaiden kautta. Liikennemäärien suhteen evakuoinnin ja pelastustoiminnan edellyttämä liikenne on hallittavissa suojavyöhykkeellä.

1.7. Säteilynvalvontajärjestelmä lähialueella

Valtioneuvoston asetus ydinvoimalan valmiusjärjestelyistä edellyttää luvanhaltijalta, että se on varautunut säteilymittaukseen valmiustilanteessa voimalaitosalueella ja suojavyöhykkeellä. Pelastustoiminnan tukena olla riittävä automaattinen säteilyvalvontajärjestelmä varautumisalueella ja suurissa asutuskeskuksissa lähiseudulla. Mittauspartioita voidaan käyttää vain erikseen tilanteen aikana nimetyissä kohteissa.

1.8. Kohteen sijainti ja saavutettavuus

Simon Karsikkoon nähden lähin pelastuslaitoksen vakinainen paloasema sijaitsee Kemissä n. 15 km:n ajomatkan päässä. Suunniteltu kohde saavutetaan noin 15 minuutissa. Simossa toimii VPK-pohjainen palokunta, jonka toimintavalmiusaika kohteeseen on n.25 min. Pelastustoiminnan kannalta laitoksen etäisyys on kaksitahoinen tekijä. Pelastustehtävien kannalta pelastus- ja sairaankuljetusyksiköiden läheisyydestä voimalaan on hyötyä. Ydinvoimaonnettomuuden suojautumistoimenpiteiden kannalta suurten asutuskeskusten läheisyys tuo taas lisähaasteita.

Luvan haltijan täytyy huolehtia riittävästä omatoimisesta varautumisesta päivittäisiin onnettomuuksiin ja tapaturmiin alueellaan, jotka kuitenkin muodostavat koko laitostoiminnassa todennäköisimmän turvallisuusriskin. Erityisesti rakennusvaiheessa riski erilaisiin onnettomuuksiin on suuri. Hankkeen toteutuessa pelastuslaitoksen täytyy harkita resurssien painottamista lähemmäs voimalaitosta. Tätä puoltaa Kemin nykyiset eteläiset riskikohteet.

1.9. Pelastuslaitoksen toimintaedellytykset

Pelastussuunnittelussa tulee varautua tilanteeseen, missä useita epäedullisia tekijöitä toteutuu onnettomuudessa yhtäaikaaisesti. Erityisen haasteellinen on tilanne, missä pelastuslaitoksen resurssit on sidottu ydinvoimalaitoksen sisällä olevan onnettomuuden torjuntaan (esim. turbiinihallin tulipalo) samalla, kun pitää käynnistää suojautumistoimet laitoksen ulkopuolella mahdollisen päästötilanteen varalta. Tällaisessa tilanteessa tarvitaan yhteistyötä myös toisten seutukuntien ja Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen kanssa.

Tapahtuma-ajankohdalla voi olla ratkaiseva merkitys hälytystoiminnan, nopean tiedonvälityksen, resurssien saatavuuden sekä evakuoitumisen käynnistymisen kannalta. Merkitystä on myös päätöksentekoketjun nopeudella. Tällöin laitoksen omien asiantuntijoiden, säteilyturvakeskuksen sekä pelastusviranomaisten päätöksentekoa edellytyksillä ja -kyvyillä on suuri merkitys. Varhainen tiedonkulku jo laitoshäiriötilanteissa myös keskeisille paikallisille viranomaisille helpottaa valmiuden asteittaista kohottamista.

Johtamistoiminta valmiustilanteessa vaatii hyvät toimintaedellytykset. Asetus ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyistä asettaa vaatimuksia varautumisesta näissä tilanteissa luvan haltijalle. Vaatimuksia on mm. valmiusorganisaation toimitiloista ja varusteista sekä viesti- ja hälytysjärjestelmistä.

Onnettomuustilanteessa kuntien johtokeskukset tarvitaan kuntien omien toimintojen johtamiseen. Tarkemmissa pelastussuunnitelmissa tulee evakuointiin liittyviä osatehtäviä vastuuttaa pelastustyön johdon alaisuudessa myös kuntien organisaatioille, koska kaikki resurssit on hyödynnettävä tehokkaasti. Kunnalla on käytettävissään mm. ajantasainen tieto kotipalveluasiakkaista ja muista erityisryhmistä. Valmiustilanne tulee joka tapauksessa aiheuttamaan merkittävää toimintaa kuntien poikkeus- ja häiriötilanteisen johtoryhmille, mitä edellyttävää nykyaikaisia johtamistiloja ja varusteita.

Pelastuslaitoksella on oltava käytettävissä myös asianmukaiset johtamistilat ja tilannekuva-järjestelmät pelastustyön johtamista varten. Tällä hetkellä seutukunnalta puuttuvat pelastustoimen asianmukaiset johtokeskustilat. Myös lähin vakinainen paloasema toimii väliaikaisratkaisuin. Johtokeskustilat voivat olla myös yhteiset kuntien kanssa.

Vaikka luvanhaltijan on varauduttava erilaisiin onnettomuuksiin alueellaan, tulee pelastuslaitoksella olla tarvittavat kalusto- ja henkilöstöresurssit eri onnettomuuksien varalta.

Myös muiden yhteistyöviranomaisten ja pelastustoimintaan osallistuvien yhteistyötahojen saatavuus ovat tärkeä pelastustyön onnistumisen edellytykset.

1.10. Pelastuslaitoksen henkilöstöresurssit turvallisuusyhteistyössä

Lapin pelastuslaitos on henkilöstömäärältään keskisuuri pelastuslaitos. Pelastuslaitoksella on kokemusta riskienhallintatyöstä ja pelastussuunnittelusta riskikohteissa. Mikäli hanke toteutuu, joudutaan pelastuslaitoksen henkilöstöresursseja ja niiden kohdentamista tarkistamaan. Voimalaitoshanke vaatii hankkeeseen vähintään yhden erikoistuneen asiantuntevan yhteys henkilön sekä rakennuslupavaiheessa että käytön aikana. Pelastuslaitos sitoutuu järjestämään tarvittavat edellä mainitut henkilöstöresurssit.

1.11.Ulkoiset uhkatekijät laitosturvallisuudelle

Lähempänä kuin 10 kilometrin päässä Simon Karsikosta sijaitsee useita vaarallisia kemikaaleja käsitteleviä laitoksia. Kemikaalien varastointiin, käyttöön, valmistukseen ja kuljetuksiin liittyy aina onnettomuusriski. Pelastuslaitos on arvioinut, että pahimmassa tapauksessa voi kemikaalionnettomuus aiheuttaa vaaraa tai haittaa 1000 - 2000 metrin päässä onnettomuuskohteesta. Näiden laitosten sisällä ei ole mitään teollista tai vastaavaa toimintaa, joka voisi aiheuttaa vaaraa ulkoista vaaraa voimala-alueelle.

Maantie- tai rautatiekuljetuksista aiheutunut vakava vaarallisten aineiden onnettomuus voisi aiheuttaa alueelle johtaville teille enimmillään noin 12 tunnin käyttörajoituksen.

Alusöljyvahingon sattuessa voi öljyntorjuntatehtävä luonnonolosuhteiden, vuodenajan, sattumisajankohdan sekä olemassa olevien resurssien vuoksi olla torjuntaviranomaisille erittäin haasteellinen.

Hakijan tulee suunnitella ja toteuttaa voimalan vedenottojärjestelyt siten, että laitoksen turvallinen käyttö kaikissa olosuhteissa on mahdollista myös alusöljyvahingon sattuessa lähialueella. Hakijan tulee varautua omatoimiseen öljyntorjuntavalmiuteen vedenoton turvaamiseksi.

Öljyntorjuntaviranomaisilla tulee olla käytettävissä riittävät paikalliset ja alueelliset resurssit.

1.12.Kaavoitus ja rakentamisen ohjaus tulevaisuudessa

Pelastussuunnittelun kannalta keskeinen tekijä on alueen väestön määrä ja sen sijoittuminen voimalan lähialueella.

Riski- ja uhkatekijät sekä pelastustoimen resurssit ja mahdollisuudet huomioon ottaen ei pysyvän asutuksen määrä suojavyöhykkeellä ja sen välittömässä läheisyydessä saa olennaisesti lisääntyä. Suojavyöhykkeen välittömään läheisyyteen liittyvä rakentaminen tulisi rajata mahdollisimman vähin.

Lisäksi tulee välttää loma-asutuksen lisärakentamista, koska runsas ja laajalle sijoittunut loma-asutus, erityisesti saarissa, muodostaa tosiasiallisesti suurimman haasteen evakuoinnissa.

1.13.Pelastushenkilöstön koulutus ja väestön valistaminen

Toteutuessaan voimalaitoshanke vaatii merkittäviä patsauksia koulutukseen pelastushenkilöstön, muiden viranomaisten sekä yhteistyötahojen osalle kaikilla suoritusasoilla. Samoin hanke vaatii sekä luvanhaltijalta että pelastustoimelta laajamittausta väestön valistamista ja varautumisen ohjausta koko seutukunnalla.

Suunnitelmallisella koulutus- ja valistustyöllä ja uskottavalla tiedottamisella sekä pelastussuunnittelulla luodaan tarvittavat onnistumisen edellytykset pelastustoiminnalle samoin kuin turvallisuuden tunne väestölle jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.

LAPIN PELASTUSLAITOS
REGIONAL RESCUE SERVICES OF LAPLAND
10.6.2009

1.14 Pelastuslaitoksen palvelutaso

Lapin pelastuslaitoksella on voimassaoleva palvelutasopäätös vuosille 2009 – 2012. Päätöksessä pelastuslaitoksen resurssit on mitoitettu tällä hetkellä tiedossa olevien uhkien ja riskien mukaan. Päätöksessä ei ole erikseen huomioitu mahdollista ydinvoimalaonnettomuutta. Pelastuslaitoksen väestön varoittamis- ja evakuointisuunnitelmat sekä Kemian kaupungin ulkoinen pelastussuunnitelma on laadittu kemikaali- ja suuronnettomuuden varalle SEVESO II direktiivin mukaan. Lisäksi mahdollisen P-pato-onnettomuuden varalle on olemassa omat suunnitelmat. Poikkeusolojen varautumis- ja evakuointisuunnittelu on kesken.

Mikäli ydinvoimala päätetään rakentaa Simon Karsikkoniemeen Lapin pelastuslaitos päättää palvelutasonsa vastaamaan ydinvoimalan edellyttämiä tarpeita. Pelastuslaitos laatii yhdessä toiminnan harjoittajan sekä muiden viranomaisten kanssa toimivan väestön varoittamis- ja evakuointisuunnitelman mahdollisen ydinvoimalaonnettomuuden varalle. Ydinvoimalan rakentamis- ja toimintavaihe huomioidaan myös pelastuslaitoksen palotarkastus-, valistus- ja neuvontatyön suunnittelussa sekä toteutuksessa.

Rovaniemellä 10.6.2009

Pelastusjohtaja Martti Soudunsaari

Aluepalopäällikkö Harri Paldanius

Palopäällikkö Ari Soppela

LIITTEET 1 ja 2: Asutuksen sijoittuminen voimalaitoksen varautumisalueella

